

Suvestinė redakcija nuo 2013-12-01 iki 2020-07-17

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [48-2365](#), i. k. 112203NISAK00001-70

Nauja redakcija nuo 2013-12-01:

Nr. [1-227](#), 2013-11-28, Žin. 2013, Nr. 123-6267 (2013-11-30), i. k. 113203NISAK0001-227

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL ENERGIJOS IŠTEKLIŲ REZERVINIŲ ATSARGŲ SUDARYMO,
TVARKYMO, KAUPIMO IR NAUDOJIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2012 m. balandžio 18 d. Nr. 1-70

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)) 6 straipsnio 6 punktu,

t v i r t i n u Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisykles (pridedama).

ENERGETIKOS MINISTRAS

ARVYDAS SEKMOKAS

ENERGIJOS IŠTEKLIŲ REZERVINIŲ ATSARGŲ SUDARYMO, TVARKYMO, KAUPIMO IR NAUDOJIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja energetikos įmonių, kurių šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginių bendra galia yra didesnė kaip 5 MW ir gaminančių parduoti skirtą šilumos ir (ar) elektros energiją, energijos išteklių rezervinių atsargų (toliau – rezervinės atsargos) sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo tvarką.

2. Taisyklės netaikomos energetikos įmonėms, kuriose elektros energija gaminama naudojant išteklių rūšis, kurių dėl gamybos šaltinių techninių ypatybių nėra galimybės kaupti ar palaikyti: saulės energija, vėjo energija, hidroenergija, geoterminė energija ar energijai gaminti tinkamos pramoninės ir (ar) komunalinės atliekos, kai atliekas deginančios jėgainės technologija neleidžia atskirai deginti kitos rūšies kurą. Energetikos įmonės, šilumos gamybai naudojančios energijos išteklių rūšis, kurių dėl gamybos šaltinių techninių ypatybių nėra galimybės kaupti ar palaikyti: geoterminė energija ar energijai gaminti tinkamos pramoninės ir (ar) komunalinės atliekos, kai atliekas deginančios jėgainės technologija neleidžia atskirai deginti kitos rūšies kurą, privalo sudaryti sutartį su kita toje pačioje aprūpinimo šiluma sistemoje veikiančia šilumos gamybos įmone dėl šilumos kiekio, reikalingo sutrikus kuro tiekimui, gamybos šių taisyklių 5 punkte nurodytu laikotarpiu ir atitinkamų rezervinių atsargų kaupimo bei saugojimo.

3. Rezervinių atsargų kaupimo tvarką energetikos įmonės, kurių šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginių bendra galia yra lygi 5 MW ir mažiau, nustato pačios.

4. Taisyklėse vartojamos pagrindinės sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)), Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme (Žin., 2011, Nr. [62-2936](#)) ir kituose teisės aktuose.

II. ATSARGŲ KIEKIO SKAIČIAVIMAS

5. Rezervinių atsargų kiekis šaltuoju metų periodu turi būti ne mažesnis negu energetikos įmonės vidutiniškai suvartoja per 10 kalendorinių dienų, skaičiuojant pagal trejų praėjusių kalendorinių metų 10 kalendorinių dienų vartojimo vidurkį šaltuoju metų periodu. Šaltuoju metų periodu laikomas laikotarpis nuo lapkričio 1 dienos iki kovo 31 dienos imtinai.

6. Šiltuoju metų laikotarpiu (nuo balandžio 1 dienos iki spalio 31 dienos imtinai) rezervinių atsargų poreikį ir kiekį nustato energetikos įmonės.

7. Energetikos įmonės rezervinių atsargų kiekis toje pačioje aprūpinimo šiluma sistemoje apskaičiuojamas susumavus atskirų kuro rūšių trejų praėjusių metų vidutinį 10 kalendorinių dienų sunaudojimą šaltuoju metų periodu pagal šios įmonės valdomus gamybos įrenginius.

III. ATSARGŲ KAUPIMAS IR LAIKYMAS

8. Rezervinės atsargos kaupiamos, įgyjant į jas nuosavybės teisę, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatomis (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)), išskyrus atvejus, numatytus Taisyklių 2 punkte.

9. Nepaisant to, koku būdu kaupiamos atsargos, rezervinės atsargos privalančios kaupti

įmonės yra atsakingos už rezervinių atsargų sukaukimą ir privalo užtikrinti rezervinių atsargų prieigą šių taisyklių 12 punkto nustatytais terminais.

10. Rezervinių atsargų nomenklatūrą (kuro rūšis) nusistato energetikos įmonės, atsižvelgdamos į technologines galimybes rezervines atsargas panaudoti ir pagaminti reikiamą energijos kiekį.

11. Rezervinės atsargos gali būti laikomos įmonės ar jos padalinių kuro sandėliuose (terminaluose) ar kitų įmonių, teikiančių kuro saugojimo paslaugas, kuro sandėliuose (terminaluose). Sandėliai (terminalai) rezervinėms atsargoms laikyti turi būti įrengti ir naudojami pagal galiojančių teisės aktų reikalavimus.

Tuo atveju, kai rezervinės atsargos laikomos kitoje valstybėje narėje, Valstybinės energetikos inspekcijos prašymu, energetikos įmonės turi pateikti dokumentus, įrodančius apie toje šalyje laikomų rezervinių atsargų kiekį.

12. Rezervinės atsargos turi būti laikomos tokiuose sandėliuose (terminaluose), iš kurių rezervines atsargas bet kuriuo metu būtų galima paimti ir pradėti tiekti (transportuoti) į naudojimo vietas automobilių, geležinkelio transportu arba vamzdiniais, kad būtų užtikrintas šilumos ir (ar) elektros energijos tiekimo nepertraukiamumas.

13. Skystojo kuro rezervinės atsargos turi būti laikomos metrologiškai patikrintose (kalibruotose) stacionariosiose talpyklose.

14. Rezervinės atsargos sandėliuose (terminaluose) gali būti laikomos kartu su valstybės ar įmonės eksploatacinėmis kuro atsargomis.

15. Laikomų rezervinių atsargų kokybė turi atitikti privalomųjų kokybės rodiklių ir standartų reikalavimus bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos energetikos ministro, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. gruodžio 22 d. įsakyme Nr. 1-348/D1-1014/3-742 „Dėl Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomųjų kokybės rodiklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [153-7849](#)) nustatytus reikalavimus.

16. Už rezervinių atsargų kokybę atsako įmonės, privalančios jas kaupti. Įmonės privalo turėti rezervinių atsargų kokybę patvirtinančius dokumentus.

17. Rezervinėms atsargoms nepriskiriami nepaimami likučiai skystojo kuro talpyklose bei naudoti netinkamas kuras.

IV. ATSARGŲ TVARKYMAS, NAUDOJIMAS IR APSKAITA

18. Rezervinių atsargų apskaita turi užtikrinti galimybę nustatyti kaupiamų ir tvarkomų rezervinių atsargų kiekius, sudėtį, laikymo vietas, kaupimo ir laikymo sąnaudas. Įmonės buhalterinėje apskaitoje rezervinės atsargos turi būti apskaitomos atskiroje sąskaitoje, atskiriant jas nuo įmonių eksploatacinių ar naftos produktų ir naftos valstybės atsargų.

19. Rezervinės atsargos turi būti apskaitomos vadovaujantis kuro apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais.

20. Už rezervinių atsargų kaupimą ir tvarkymą, neatsižvelgiant į jų nuosavybę, laikymo vietą ar sąlygas, atsako įmonės, privalančios jas kaupti.

21. Sprendimą panaudoti rezervines atsargas priima įmonės administracija: įmonės vadovas išleidžia įsakymą, kuriame nurodoma rezervinių atsargų panaudojimo būtinumo priežastys. Apie priimtą sprendimą tą pačią ar pirmą darbo dieną po šventinių ar išeiginių dienų įmonės administracija informuoja savivaldybę ir Valstybinę energetikos inspekciją.

22. Rezervinės atsargos gali būti naudojamos energijos tiekimo saugumui (patikimumui) užtikrinti avarijų, gaisrų, kuro tiekimo sutrikimų, stichinių nelaimių atvejais ar ekstremalių situacijų laikotarpiu, o taip pat įmonei nusprendus nelaikyti rezervinių atsargų šiltuoju metų laikotarpiu.

23. Įmonės šaltuoju metų periodu turi visiškai atkurti reikiamą rezervinių atsargų kiekį per vieną mėnesį nuo rezervinių atsargų panaudojimo termino pabaigos. Apie atkurtas rezervines atsargas įmonė raštu informuoja Valstybinę energetikos inspekciją. Ilgesnius

atkūrimo terminus įmonė suderina su Valstybine energetikos inspekcija.

V. ATSARGŲ KONTROLĖ IR INFORMACIJOS TEIKIMAS

24. Rezervinių atsargų kaupimą ir tvarkymą kontroliuoja Valstybinė energetikos inspekcija, neatsižvelgdama į rezervinių atsargų nuosavybę, laikymo vietą ar sąlygas. Valstybinės energetikos inspekcijos pareigūnai pagal kompetenciją turi teisę bet kuriuo įmonės darbo metu įeiti į ūkio subjekto teritoriją, patalpas ir patikrinti:

24.1. apskaitos dokumentus, susijusius su rezervinių atsargų kaupimu ir tvarkymu, kad galėtų nustatyti, kiek sukaupta rezervinių atsargų, ir patikrinti, ar įmonės ataskaitos bei elektroniniu ryšiu teikti duomenys atitinka apskaitos dokumentų duomenis;

24.2. apskaitos žurnalų pildymą ir duomenis, esančius kompiuteriuose, susijusius su kaupiamomis ir tvarkomomis rezervinėmis atsargomis;

24.3. rezervinių atsargų nomenklatūrą ir kiekius;

24.4. rezervinių atsargų panaudojimo pagrįstumą;

24.5. rezervinių atsargų atkūrimo faktą ir terminus;

24.6. sandėlių ir terminalų, kuriuose laikomos rezervinės atsargos, tinkamumą atsargoms laikyti.

25. Valstybinė energetikos inspekcija sudaro energetikos įmonių, kurių šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginių bendra galia yra didesnė kaip 5 MW ir gaminančių parduoti skirtą šilumos ar elektros energiją, sąrašus, kuriuos pateikia arba apie jų pasikeitimus informuoja Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją ir Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją, taip pat raštu informuoja atitinkamas savivaldybes.

26. Valstybinė energetikos inspekcija įmones tikrina ne rečiau kaip vieną kartą per metus – paprastai lapkričio 1 dienos būklę. Gali būti atliekamas neeilinis patikrinimas, siekiant nustatyti, ar pašalinti akte nurodyti trūkumai. Įmonių, sistemingai nevykdančių šių Taisyklių reikalavimų, patikrinimų periodiškumą ir datas nustato Valstybinės energetikos inspekcijos viršininkas.

27. Atlikusi patikrinimą, Valstybinė energetikos inspekcija surašo patikrinimo aktą, kuriame nurodomi patikrinimo metu nustatyti trūkumai ir privalomi vykdyti nurodymai. Patikrinimo akto formą ir pildymo taisykles nustato Valstybinė energetikos inspekcija. Valstybinė energetikos inspekcija informuoja Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją bei savivaldybes apie atlikto patikrinimo rezultatus.

28. Įmonė informaciją apie patikrinimo akte nurodytų trūkumų pašalinimą (ar nepašalinimo priežastis) pateikia per penkias darbo dienas po jame nurodytos datos Valstybinei energetikos inspekcijai.

29. Įmonių, nevykdančių rezervinių atsargų kaupimo apimčių reikalavimų ar valdančių gamybos įrenginius be rezervinių atsargų naudojimo įrenginių ir tuo pažeidžiančių veiklos sąlygas, sąrašus su patikrinimo duomenimis Valstybinė energetikos inspekcija perduoda Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai. Taip pat informuojamos atitinkamos savivaldybės, o esant reikalui ir kitos valstybės institucijos. Sąrašai viešai skelbiami Valstybinės energetikos inspekcijos leidinyje „Energetikos priežiūra“ bei interneto tinklalapyje www.vei.lt.

30. Rezervinių atsargų kokybę įmonėse kontroliuoja Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos. Ši kontrolė paprastai atliekama tuo pačiu metu, kai Valstybinė energetikos inspekcija tikrina rezervinių atsargų kaupimą ir tvarkymą.

31. Valstybinė energetikos inspekcija sudaro ir administruoja elektroniniu būdu tvarkomą rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo duomenų bazę.

32. Energetikos įmonės privalo pateikti informaciją apie ketvirčio paskutinės dienos rezervinių atsargų apimtį įmonėje Valstybinės energetikos inspekcijos teritoriniam skyriui per 15 dienų ketvirčiui pasibaigus. Įmonės, kurioms pagal šias Taisykles priklauso kaupti rezervines atsargas, informaciją privalo teikti pagal Lietuvos statistikos departamento

generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintą mėnesinę formą EN-11 „Kuro išteklių sunaudojimo ir atsargų statistinė ataskaita“ bei vadovaudamosi Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1-145 „Dėl Informacijos, susijusios su energetikos veikla, teikimo valstybės institucijoms, įstaigoms ir trečiosioms šalims taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [59-2923](#)).

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Ginčai, iškilę dėl Taisyklių reikalavimų pažeidimų (įskaitant sutarčių sudarymą), sprendžiami šalių susitarimu. Nepavykus ginčų išspręsti tarpusavio susitarimu, ginčai sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.“

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-227](#), 2013-11-28, Žin., 2013, Nr. 123-6267 (2013-11-30), i. k. 113203NISAK0001-227

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-227](#), 2013-11-28, Žin., 2013, Nr. 123-6267 (2013-11-30), i. k. 113203NISAK0001-227

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. balandžio 18 d. įsakymo Nr. 1-70 "Dėl Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo